

MindBot

promoting good mental health in SMEs

adopting **COBOTS**

Boje li se radnici da će im suradnički roboti uručiti otkaz

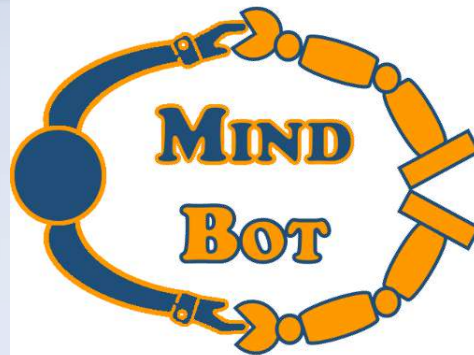
Opatija, 1. i 2. lipnja 2023.

Marina Borić, Snježana Štefok,
Uprava za rad i zaštitu na radu

Promicanje mentalnog zdravlja radnika koji rade sa suradničkim robotima u industriji 4.0

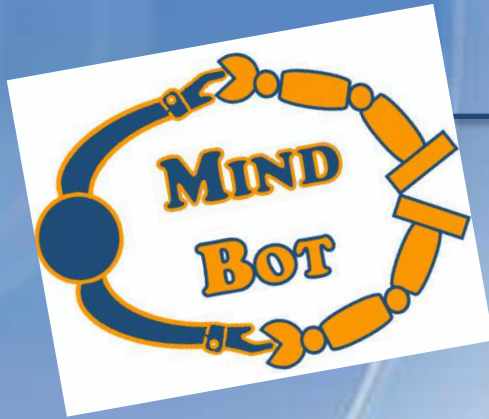
---

*Mental Health promotion of cobot Workers in
Industry 4.0*

Ovaj projekt financira se sredstvima iz programa Europske unije za istraživanja i inovacije Obzor 2020. na temelju sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava br. 847926.

Projektni partneri

- IRCCS – Associazione la Nostra Famiglia 'Istituto Scientifico Eugenio Medea' - MEDEA
- Università degli Studi di Milano - UMIL
- Consiglio Nazionale delle Ricerche - CNR
- Deutsches Forschungszentrum für Künstliche Intelligenz GMBH - DFKI
- KUKA Deutschland GMBG - KUKA
- Universität Augsburg - UAU
- BIORICS NV - BIORICS
- Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet u Rijeci - FFRI
- Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike - MROSP

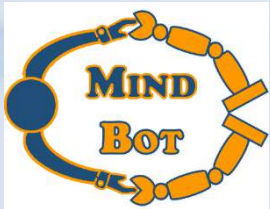

➤ Cilj projekta

Identificirati metode i implementirati rješenja za **promicanje dobrog mentalnog zdravlja radnika u industriji 4.0**, osobito u malim i srednjim **poduzećima koja u proizvodne linije uvode suradničke robote**

Želimo dizajnirati radna mjesta na kojima se razina izazova i težina radnih zadataka poklapaju sa sposobnostima i vještinama radnika, kako bi se pospješila i podržala motiviranost i angažman radnika koji komuniciraju i rade sa suradničkim robotima – kobotima, te da se posao obavlja na fleksibilan i personaliziran način.

Projektni konzorcij

Vrijednost projekta: 3.908.863,75 EUR

Razdoblje provedbe: 01.01.2020.-30.09.2023.

Planirani rezultati

- **Organizacijske smjernice** za radna mjesta u proizvodnji s kobotima
- **Prototip kobota MindBot i Tehničke smjernice** za dizajniranje nove generacije kobota
- **Model zapošljavanja** osoba s poremećajem autističnog spektra

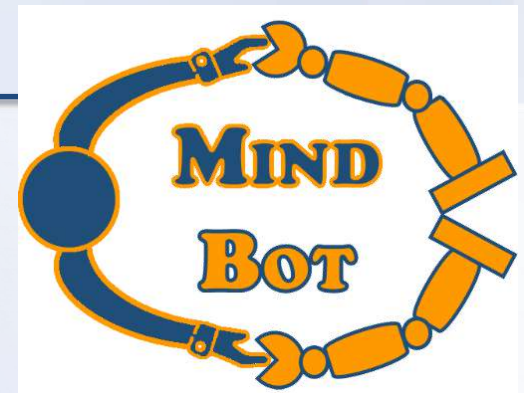
Svrha

*Olakšati **aktivan i pozitivan stav radnika** kojim se promiče dobro mentalno zdravlje i **sprječava negativno iskustvo tjeskobe ili dosade i apatije** koje dovodi do mentalnih bolesti*

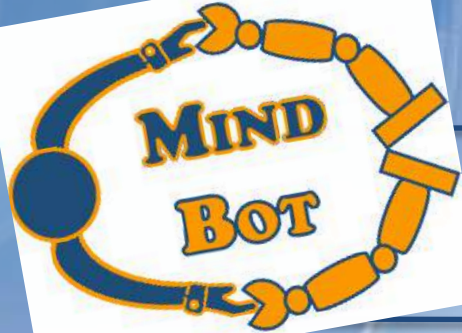

Okvirni program EU za istraživanje i inovacije
Obzor 2020.

Istraživanja i intervencije

Identificirati

- zaštitne čimbenike i čimbenike rizika od stresa povezanih s radnim mjestom gdje se primjenjuju suvremeni koboti

Redizajnirati

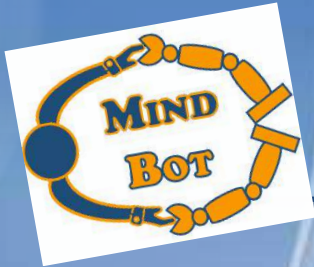
- sučelje čovjek-stroj, kobot tehnologiju kako bi bili prijateljski za mentalno zdravlje radnika

Primijeniti

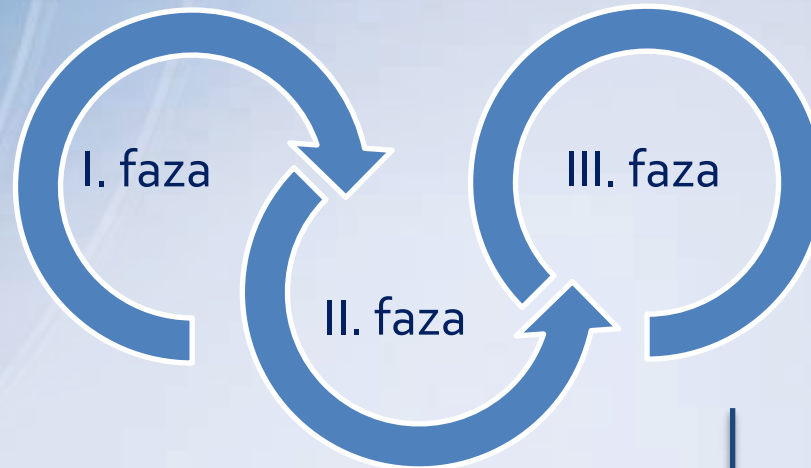
- koboti na radnome mjestu kojim bi se olakšalo postizanje optimalnog iskustva radnika

Evaluirati

- iskustvo i ponašanje osoba s dijagnozom ASD tijekom zadataka koji uključuju koboti kao prijatelje mentalnog zdravlja

Provedba 'istraživačko-tehničkih paketa'

I. faza:

- Početna analiza radnih mjesta u proizvodnji gdje se radi s kobotima

II. faza:

- Razvoj tehnologija: MindBot koboti i platforme

III. faza:

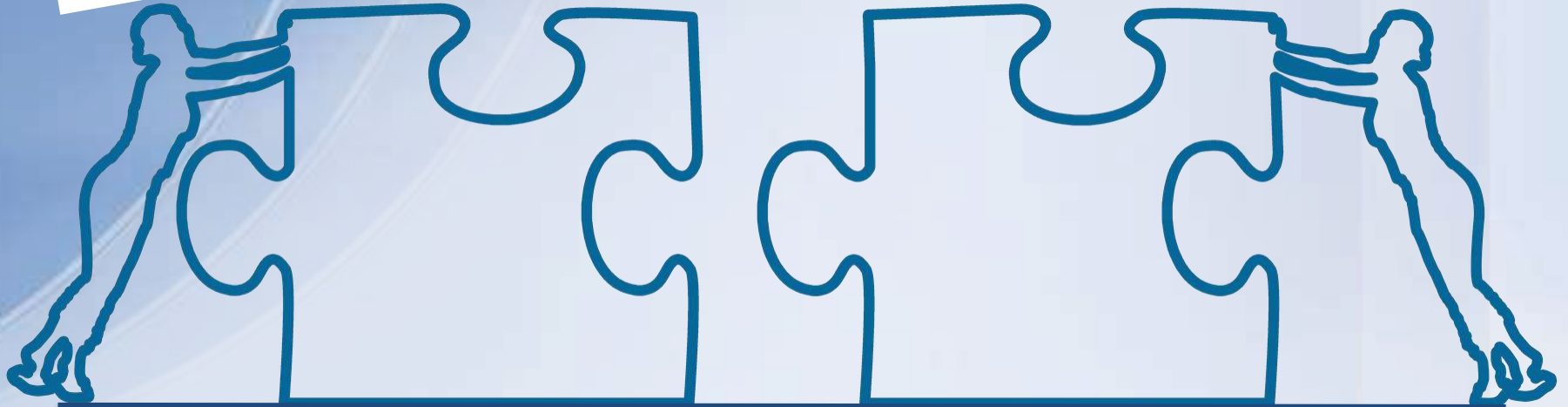
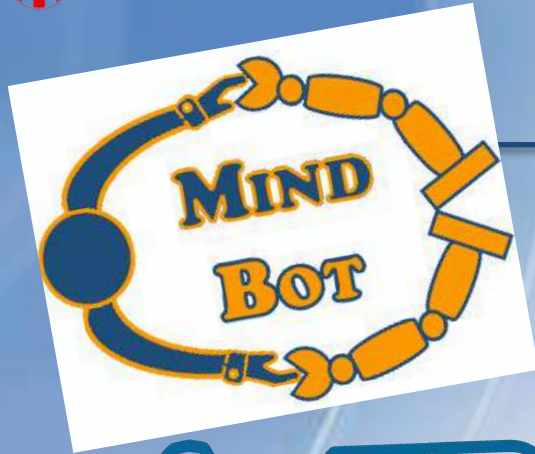

- Implementacija i testiranje MindBot koboti i platforme

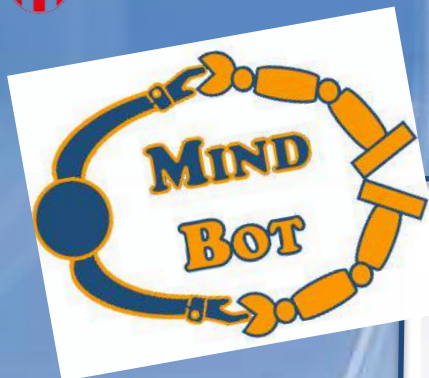

Rad u industriji 4.0

Kako pospješiti mentalno zdravlje radnika

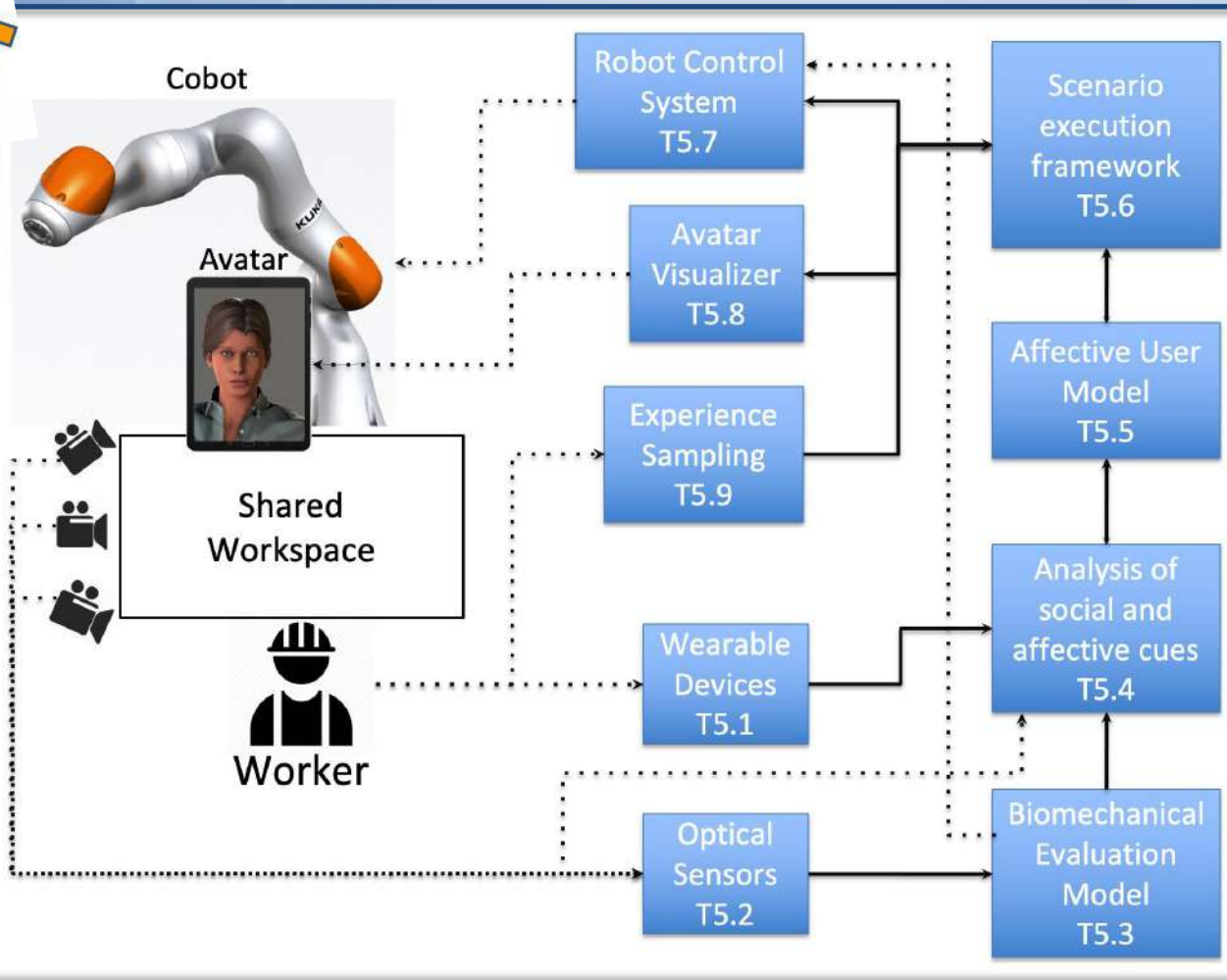

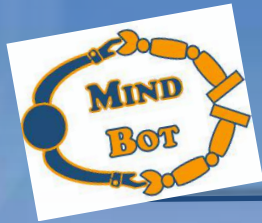

Koncept kobota MindBot

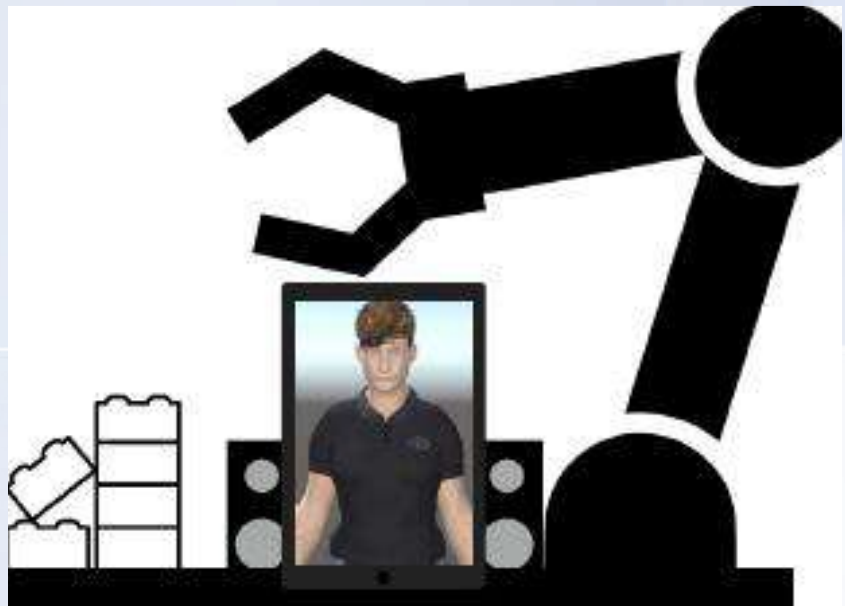
Ideja za dizajn radnog mjesta: razina izazova i težina zadataka podudarni sa sposobnostima i vještinama radnika

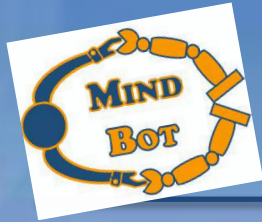

Koncept zajedničkog radnog mjesta

Suradnja
stroja i
čovjeka kojom
se promiče
mentalno
zdravlje i
dobrobit
radnika

MindBot platforma i suradnja

Analiza znakova

- Društvenih
- Radne okoline

Upravljanje

- Dijalog
- Ponašanje

Izvršavanje

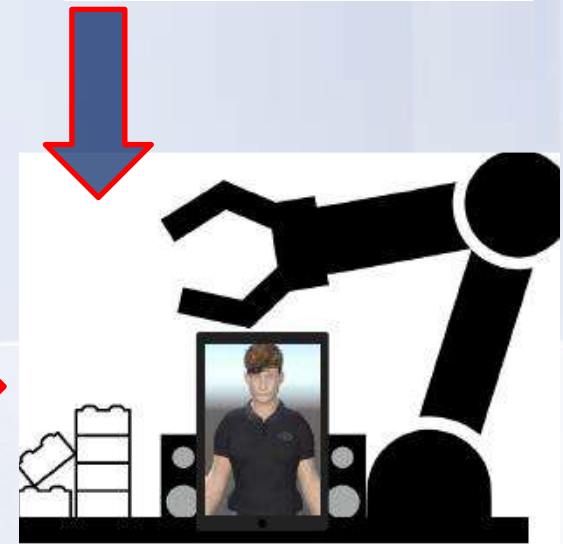
- Kobot
- Avatar
- Metoda uzrokovanja iskustva (*ESM*)

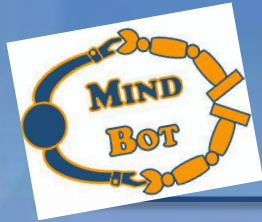
Senzori

Radnik

Zajedničko radno mjesto

Protok fizioloških informacija

Pametni
sat

Smartfon /
Tablet

BioRICS'
Mindstretchch
Algoritam

*Analiza
socijalnih
&
afektivnih
znakova*

Antropometrijski
podaci

Biomehanički
model

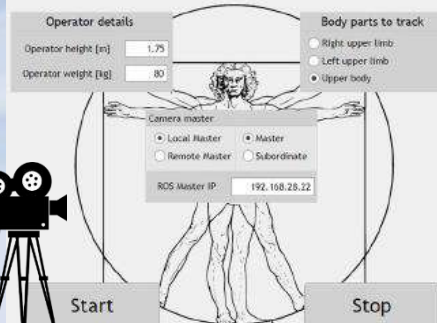
- Kinematika zgloba
- Dinamika zgloba
- Volumen tijela
- Umor

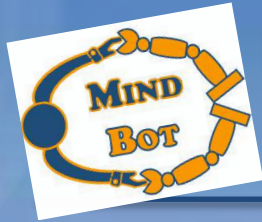

Operativni
sustav
robota
- ROS

Biomehanički
modul

Analiza društvenih i afektivnih znakova

Kamera

Detekcija
lica

Pažnja
Emocije
Bol

- Kobot, Radni stol, Ometanje
- Sedam vrsta emocija
- Bol, Nema boli

Poruke
operativnog
sustava
robota

Ekstrahiranje
pokazatelja
umora

- Trenutačni
- Srednjoročni
umor

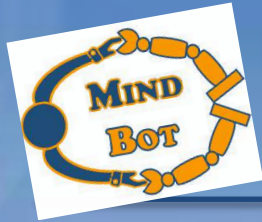
*Model
afektivnog
korisnika*

Neobrađeni
EKG

Ekstrakcija
varijabilnosti
otkucaja srca,
Normalizacija

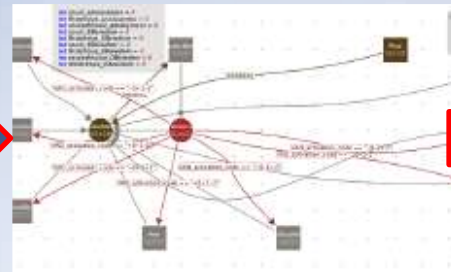
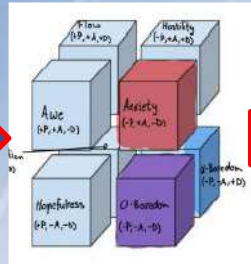
Model
stresa

- Stres
- Nema
stresa

Funkcionalnosti MindBot tehnologija

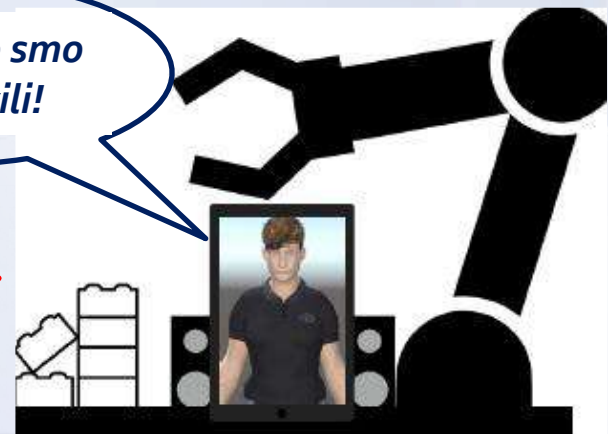
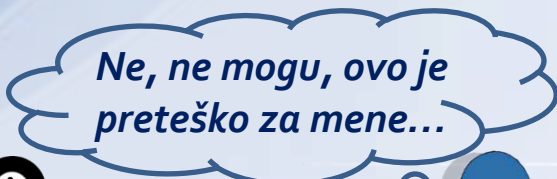
Mjerenje zadovoljstva, uzbuđenja, dominacije, boli, pažnje i umora

Implicitno navođenje na emocionalnu regulaciju - verbalno, neverbalno

Simulacija anksioznosti kako bi se smanjila

- Utvrđuje se afektivno stanje radnika
- Odlučuje se o multimodalnom djelovanju

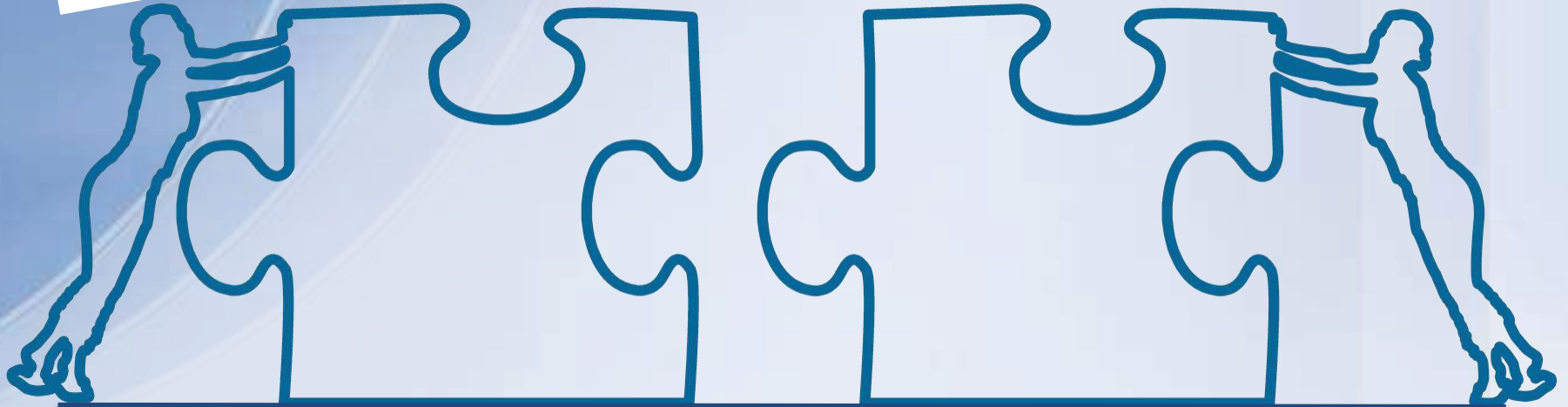
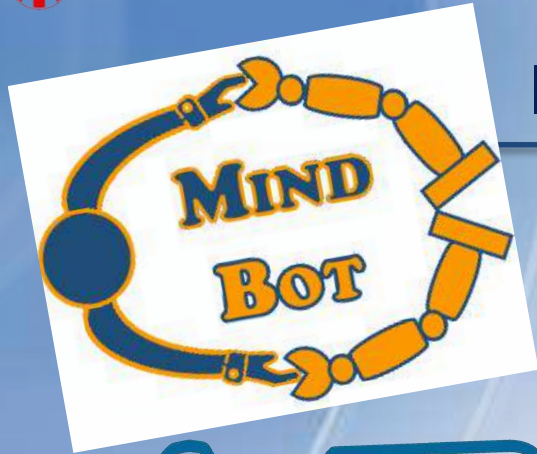

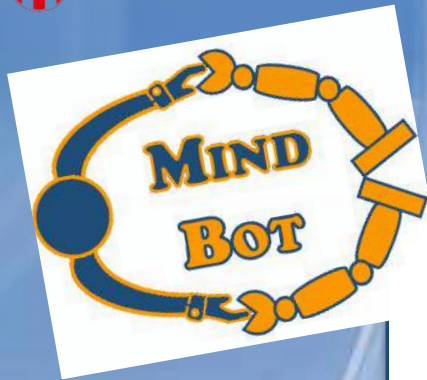

Industrija 4.0 i mentalno zdravlje

Istraživanje – metode i rezultati

Moderna radna mjesta:

socio-tehnički
sustavi, gdje
društvene,
organizacijske i
tehničke razine
međusobno
djeluju
dinamički i na
nelinearan
način

Analiza temeljem SHELLO modela

Liveware-Organization

- Communication between workers and upper management
- Training program
- Find the adequate application
- Clear task division between humans and cobots
- Quality control
- Cultivate health and safety culture

Liveware

- Physical effort
- Mental effort and workload
- Lack of skills and competences
- Motivation and psychological reactance
- Stress
- Worker's attitudes, perceptions and responses towards cobots deployment
- Acceptance of cobots

Liveware-Software

- Work Tasks
- Working at imposed pace and scheduling issues
- Exercising skills and self-development
- Absence of reaction by the cobot
- Standard operating procedures (SOPs)

Liveware-Environment

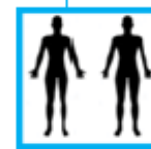
- Human intrusion in the cobot workspace
- Noise hazards
- Ambient conditions
- Physical layout and cell access
- Trapping and pinch points

Liveware-Hardware

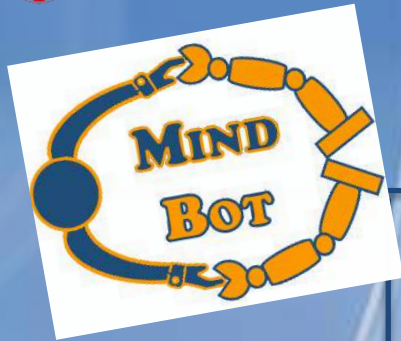
- Collision
- Injuries due to collision
- Unexpected behaviour during "hand-guiding"
- Electric hazards
- Thermal hazards
- Vibration hazards

Liveware-Liveware

- Social isolation
- Teamwork
- Trust
- Leadership - Followership
- Human-cobot social interaction

SHELLO model

Software
Hardware
Environment
Livewear
Organization

Moguće interakcije u radnom okružju

Čovjek - Organizacija

- komunikacija radnik-rukovoditelj
- trening, aplikacija
- raspodjela zadataka između čovjeka i kobot
- kontrola; zdravlje i sigurnost

Čovjek

- fizički i mentalni napori; preopterećenost; stres
- nedostatnost kompetencija
- stav o radu s kobotom
- prihvaćanje kobot

Čovjek - Softver

- radni zadaci
- rad određenim tempom i rasporedom; standardne procedure
- razvoj vještina
- izostanak reakcije kobot

Čovjek - Okolina

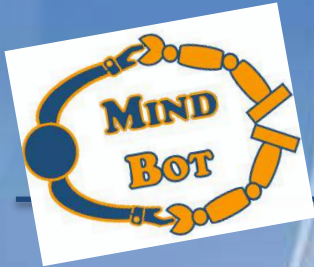
- čovjekov 'upad' u radni prostor kobot
- buka, uvjeti radne okoline
- fizički raspored i pristup
- točke 'prikleštenja' od kobot

Čovjek - Hardver

- kolizija; uzrok ozljede
- neočekivano ponašanje tijekom rukovanja
- električna, toplinska opasnost
- vibracije

Čovjek - Čovjek

- društvena izoliranost
- timski rad
- povjerenje
- vodstvo – sljedbeništvo
- interakcija čovjek-kobot

Načini procjenjivanja iskustva

➤ Subjektivno iskustvo

upitnik – jednokratna primjena:

- emocionalna dobrobit
- psihička dobrobit
- socijalna dobrobit

*metoda uzorkovanja iskustva –
ponovljene procjene u tjedan dana*

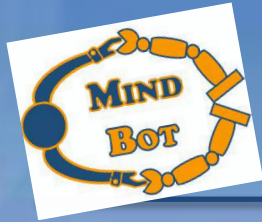
- kognitivna razina
- afektivna razina
- motivacijska razina
- izazovi i vještine u obavljanju poslova

➤ Fiziološko mjerenje

- bazalni metabolizam
- fizikalna komponenta
- toplinska komponenta
- ❖ Izračunati potrošnju tjelesne energije za mentalne aktivnosti
- ❖ U vršnom trenutku potrošnje mentalne energije sat vibrira a korisnik identificira stresore

Prikupiti informacije o svakodnevnom iskustvu radnika i obrascima njihove interakcije s radnom opremom

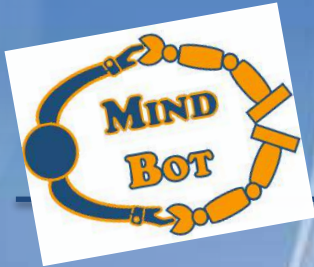
Metoda uzorkovanja iskustva - *ESM*

Postavit ću ti nekoliko pitanja kako se sada osjećaš. Odgovori tako da odabereš jedan od odgovora na ljestvici od 1 do 7

- *Jesi li skoncentriran?*
- *Imaš li situaciju pod kontrolom?*
- *Jesi li sretan?*
- *Osjećaš li se tjeskobno?*
- *Osjećaš li se usamljeno?*
- *Društveno?*
- *Jesi li aktivan?*
- *Dosađuješ li se?*
- *Jesi li uronjen u posao?*
- *Osjećaš li pritisak obveze?*

- *Je li zadatak poticajan, daje li ti mogućnost da se izraziš?*
- *Možeš li se svojim vještinama i sposobnosti nositi sa situacijom?*
- *Je li išta upitno u aktivnosti?*
- *Jesi li zadovoljan sam sa sobom?*

Subjektivno iskustvo

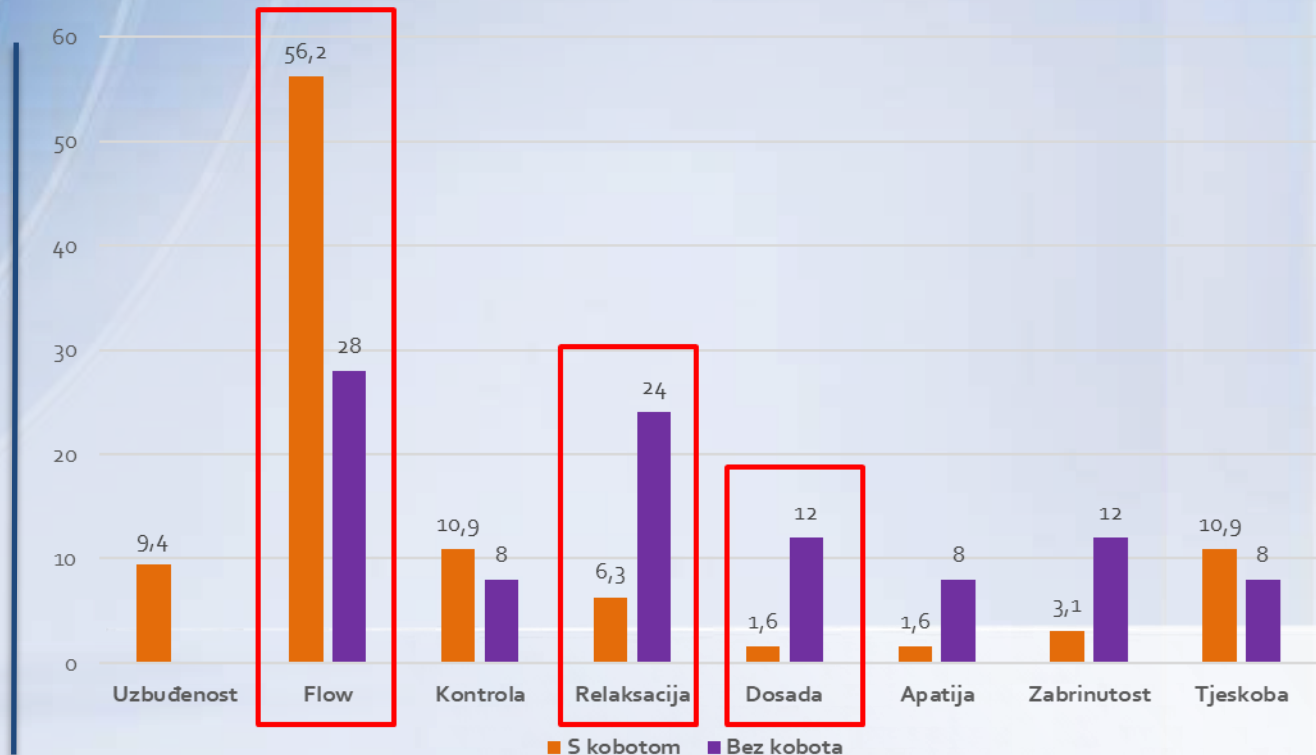
Flow

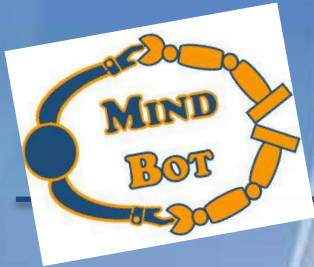
Uronjenost u
obavljanje
radnog zadatka
i uživanje u
poslu;

Visoka
koncentracija ali
bez napora;

Ravnoteža
između vještine
i radnog izazova

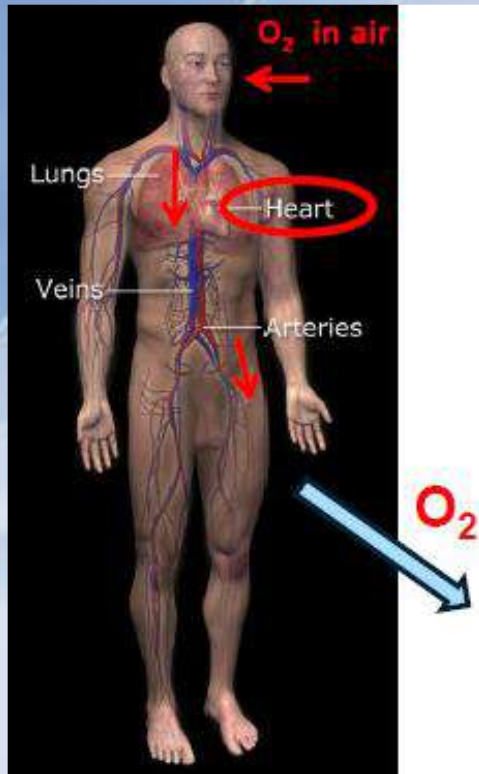
Kvaliteta iskustva

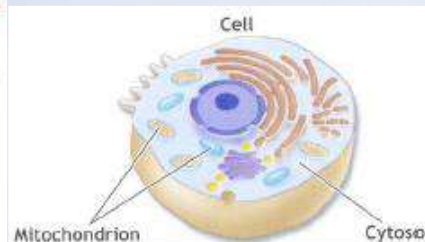

Fiziološko mjerenje

*Aerobna metabolička
proizvodnja energije*

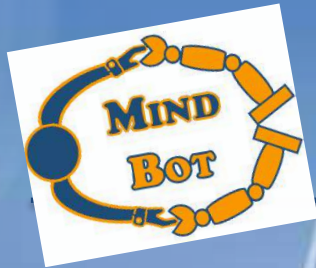

*Otkucajem srca
mjeri se
proizvodnja
energije, a
algoritmom
određuje na što
se troši*

Rezultati:

- Razina upotrebe mentalne energije povećava se u radu s kobotom
- Radnik je usredotočen tijekom interakcije s kobotom, što dovodi do veće potrošnje mentalne energije zbog povećanja kognitivnog opterećenja
- U radu s kobotom **može se potaknuti drugačija razina fokusiranosti** na radni zadatak

Promatranje i intervjui

➤ Terensko promatranje *interakcije u proizvodnom procesu:*

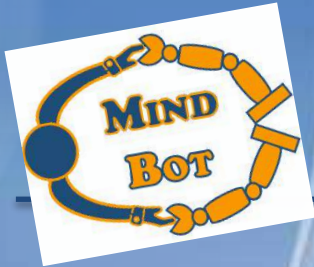
- čovjek-kobot
- čovjek-čovjek
- socijalni aspekt
- opis radnih zadatak
- ❖ *ergonomija hardvera i softvera*

➤ Fokus grupe *polustrukturirani intervjui*

- stil upravljanja
- radna kultura
- razina podrške
- ❖ izvršni direktori
- ❖ voditelji proizvodnog procesa
- ❖ radnici koji rade s kobotima

**Identificirati slabe točke u interakciji
čovjek-kobot, gdje emocionalno stanje,
mentalno zdravlje ili udobnost radnika
mogu biti narušeni**

Organizacijska procjena

❖ Kvantitativni pristup

➤ **Subjektivne procjene – stav zaposlenika**

- organizacijska predanost
- radni uvjeti
- zadovoljstvo s poslom
- angažman na poslu
- stav prema radu s kobotima

➤ **Objektivni pokazatelji**

- financijski: prodaja, dobit, radni sati
- mjerenje procesa: mjera učinkovitosti
- mjerenje osoba: fluktuacija, mogućnost osposobljavanja
- sigurnost: stope ozljeda na radu, profesionalne bolesti, izgubljeni dani, izostanci

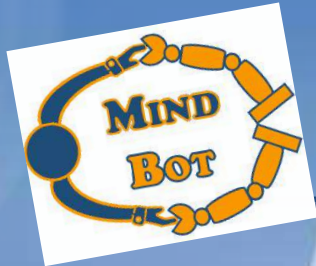
➤ **Obrasci mrežnih odnosa**

- Tijek radnog procesa / aktivnosti
- Dokumenti o radnom procesu

❖ Kvalitativni pristup

➤ **Analiza odgovora**

- Što najviše volite na svom poslu?
- Što biste željeli promijeniti na svom poslu?

Rezultati istraživanja - KUKA

□ Poticanje mentalne dobrobiti radnika

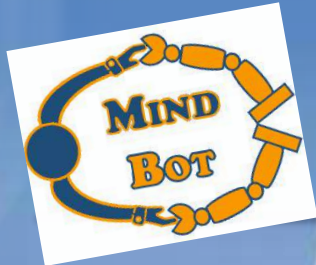
- **Pozitivno radno iskustvo**
- **Socijalni element:**
Sjajan je osjećaj zajedništva na poslu!
- **Dobro nošenje sa stresom:**
Ne, nema stresa, šefovi znaju da problem nastaje ako se stroj zaglavi! Zbog toga nisam u panici. Šefovi ne poduzimaju ništa, svatko je svjestan svega
- **Perspektiva rukovoditelja:**
Rad s kobotom poboljšao je mentalni well-being

Ne možete sve znati! Da sve znam, ne bih bio ovdje!

Mindbot

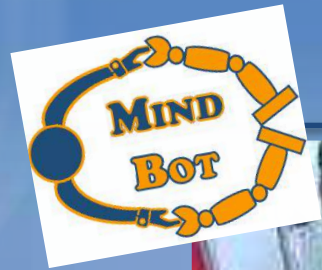
Rezultati istraživanja - KUKA

❑ Negativni utjecaji na *well-being*

- Strah od gubitka posla
- **Socijalni element:**
Stvarno sam sasvim sam, imam svoju glazbu koju samo slušam!
- **Pogreške robota i radnika:**
*Ljuti me kad se zaglavi! Neki dan kvar, kvar, kvar.. Rekao sam mu sad mi već ideš na živce...
Da psujem kad imam problema sa zavrtnjem, to mi je stresno!*
- **Radnik dolazi i sat vremena prije svoje smjene – voli rutinu**
- **Vremenski pritisak:**
Ne mogu ih pratiti, povećali su tempo na onoj radnoj stanici!

*Robbie je olakšanje,
ali i katastrofa, jer
nemate nikoga s kime
biste mogli razmijeniti
koju riječ...*

Strah od gubitka posla

☐ Javne politike članica EU

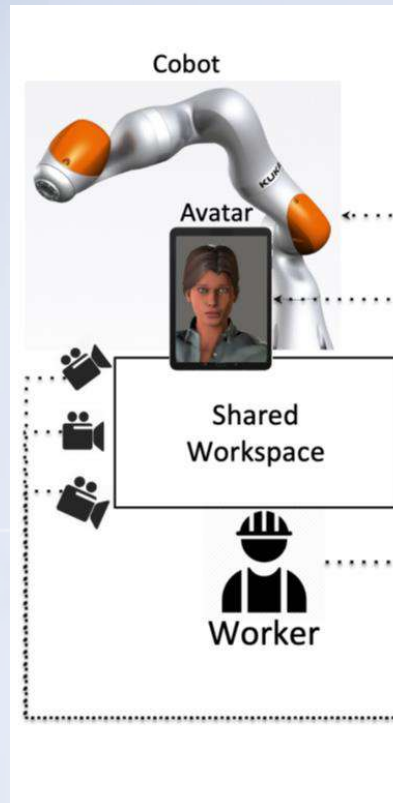
*Kraće radno
vrijeme*

Prekvalifikacija

*Stjecanje novih
vještina i znanja*

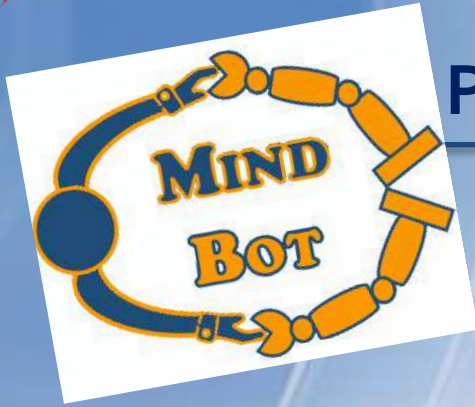
*Brža izmjena
poslova*

... **???**

☐ MindBot

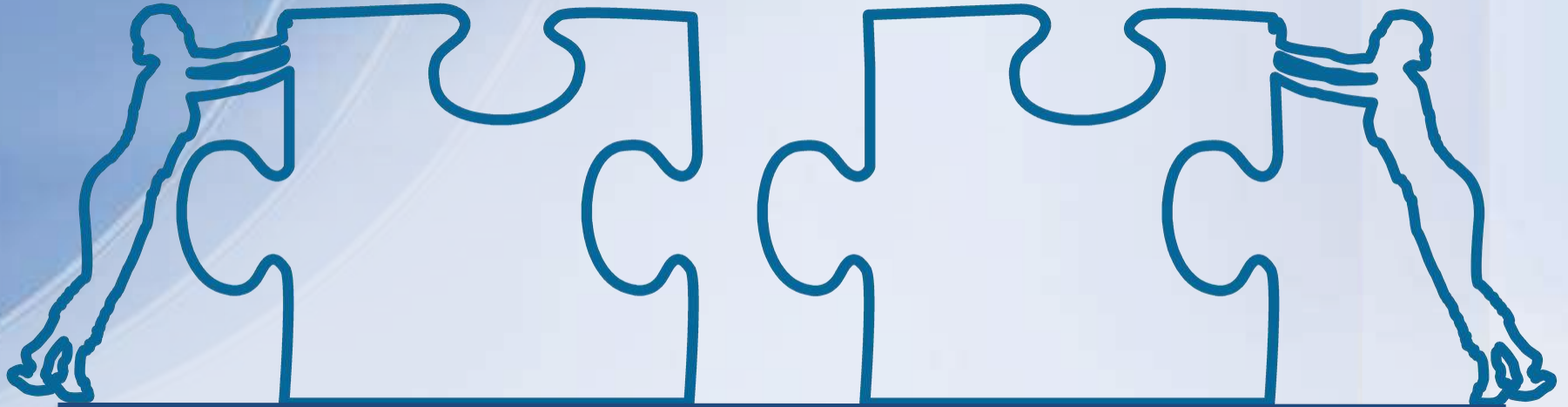
- ✓ *Prototip nove generacije kobota*
- ✓ *Organizacijske i tehničke smjernice*

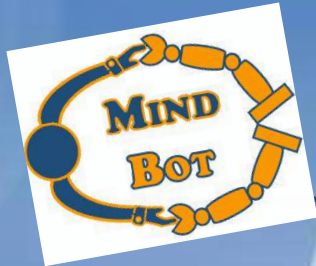

Promicanje mentalnog zdravlja radnika

MindBot – korak u Industriju 5.0

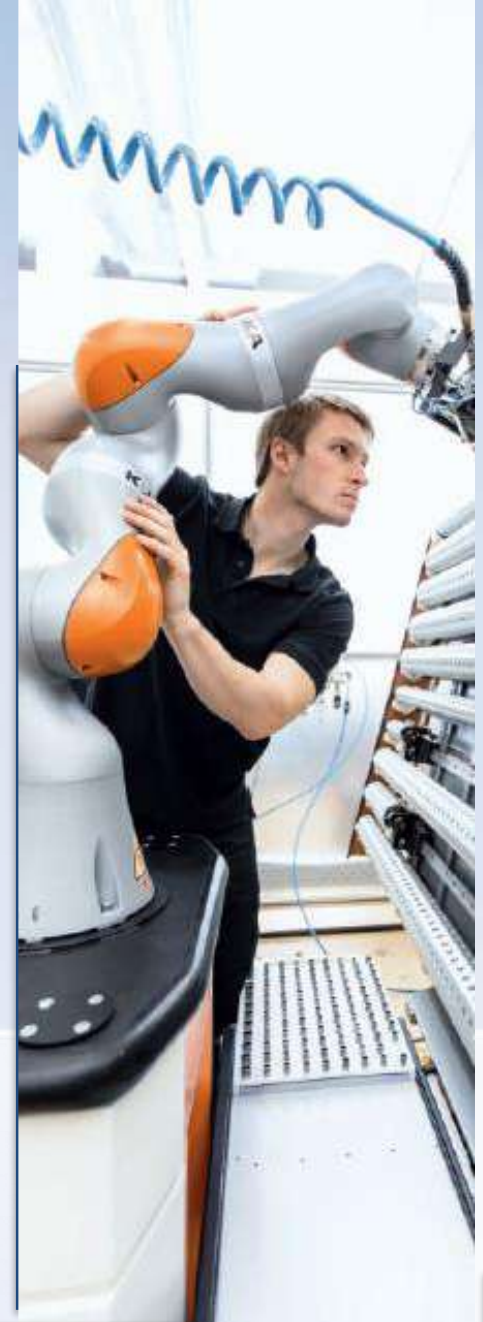
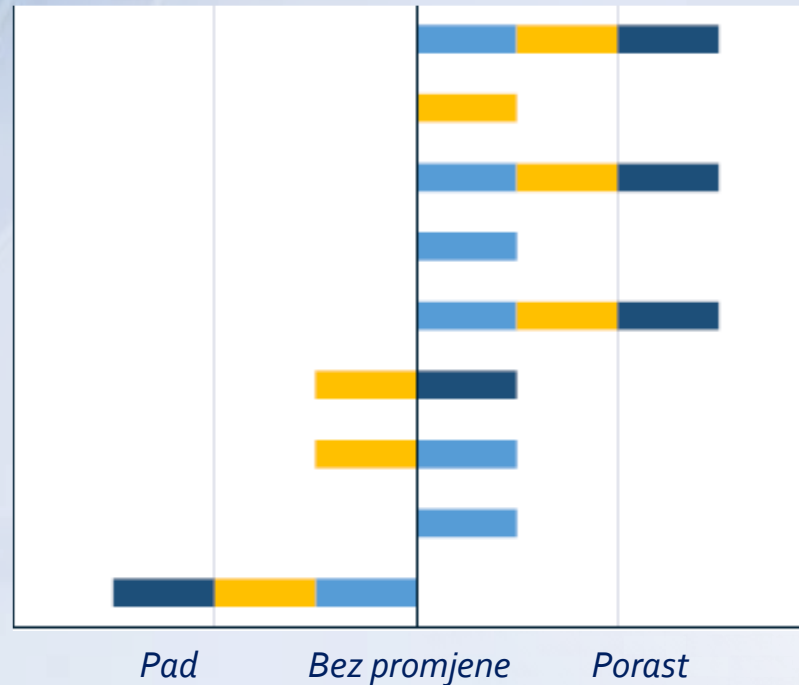

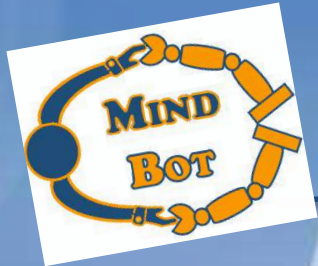

Organizacijska procjena - FFRI

Rad s kobotima u tri tvrtke *- intervjui s rukovoditeljima*

- Trening na poslu
- Tehničke vještine
- Raznolikost zadataka
- Soft vještine
- Rješavanje problema
- Autonomija rada
- Kontrola procesa
- Kognitivni zahtjevi
- Fizičko opterećenje

Organizacijska procjena - FFRI

☐ Radnici procvjetali

Emocionalna dobrobit –
visoka razina energije i
mentalna otpornost

Društvena dobrobit –
zadovoljstvo, osjećaj
važnosti, uključenost

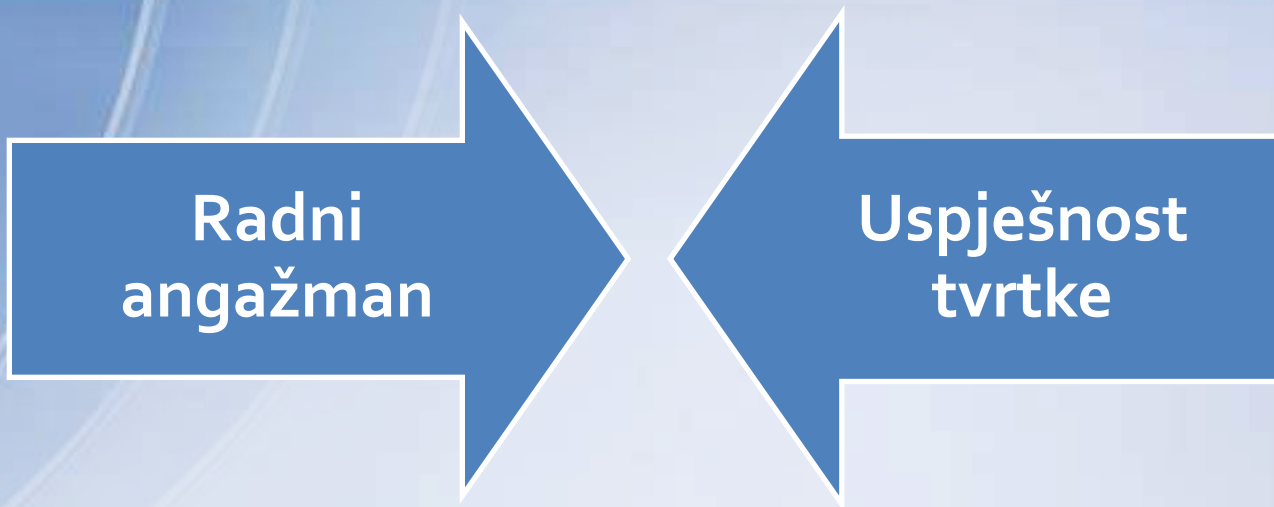
Psihološka dobrobit –
predanost tvrtki, ne žele
je napustiti

☐ Naglasci:

- Radnici zadovoljniji svojim poslom uronjeniji su u ono što rade i spremniji uložiti napore u posao
- Radnici s negativnim odnosom prema robotima iskazuju veću predanost svojoj tvrtki!

Dobrobit zaposlenika i učinkovitost organizacije

Produktivnost... Sigurnost... Profitabilnost...

Gallupovo istraživanje

**81.396 sati
života na
poslu**

**7,8 bilijuna
USD cijena
slabog
angažmana**

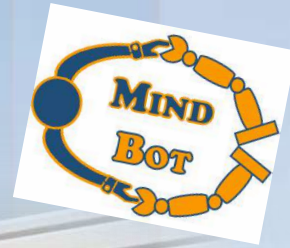

**11% BDP-a
gubitak
gospodarstva**

Podaci na globalnoj razini 2022.

Izvor: Izvješće o radnim mjestima na globalnoj razini 2022.

Hvala na pozornosti!

www.mindbot.eu

